

Geachte dokter Ziel,

Het spijt me voor U, maar ik ben het geheel eens met pastoor Creusen: als er iets zelf aan een herbestemming toe is, dan is het wel de horeca. En wat zorgt die toch voor een openbare rotzooi overal. De mensen kunnen niet afzien, en kennen geen geduld meer. Waarschijnlijk moet je een zekere leeftijd hebben bereikt, zoals ik, om de belachelijkheid van al ons gedoe en gewil in te zien.

Neem nu de Rijn en de Rijnkade. Zeker, in mijn jeugd gebeurde daar op verschillende plekken het een en ander. In de haven aan de Oude Kraan, of op de markt van het Roermondsplein. Dat plein is vervangen door een brug met alle toebehoren, een soort Oude Rijn klavercircuit bij Utrecht, maar dan een Nieuwe midden in Arnhem. Overigens boorde de John Frost brug (Wie noemt er nu een brug naar een persoon?) voor de oorlog al een groot gat in de stad. Al met al leer je zo wel om de Rijn voortaan niet meer op te zoeken. Maar goed, wij zwommen in de Rijn (en het Rijnbad), visten erin en voeren erop met onze zeilboten, als de zeeverkenner van Miguel Pro. De boot naar de Westerbouwing voer onophoudelijk af en aan.

Goed, dat is voorbij, maar er is zoveel voorbij. De tijd dat Reinier van Genderen Stort aan de Kade in een 19de eeuwse patriciershuis woonde, zoals hij beschrijft in zijn boek 'Kleine Inez' (1925) is dat ook, en de enige remedie daartegen is om nooit (meer) iets te beginnen. Al in de jaren vijftig van Carel Beke's 'Pim Pandoer'-boeken lag aan de Rijnkade alleen nog Pims fictieve boot 'de Pegasus' gemeerd. In die tijd lag de stad daar nog volledig in het op te ruimen puin, er was niets te beleven, en eigenlijk is dat zo gebleven, want ik zie in dat hele gebied daar niets wat mij doet denken aan de herrijzenis van de vogel Phoenix, zoals men dat wel van Arnhem heeft beweerd.

So what? Hoewel ik afkerig ben van godsdienst, ben ik het met pastoor Creusen eens, dat het onzin is om alles in ons leven steeds maar weer te een bestemming te geven, te herbestemmen, en in te vullen. Laat die Rijn, voor mij dan een beetje heilig, toch gewoon een eind weg stromen. Hij weet beter wat ie doet dan wij met z'n allen bij elkaar. Zijn we meteen ook van die smeerbeel van Rijnmond af. We leven in een virtuele tijd? Houden zo, laat de rivier dan ook maar gewoon z'n eigen gang gaan. Hij heeft geen behoeften, zoals wij. Maar zet alleen aan de overkant, juist daar, een goed etablissement neer. Kunnen we weer eens oversteken met de boot, en de stad, mooi van een afstand over het water, zien liggen. Ik zal er graag zitten met een biertje, ver van de Korenmarkt, waar je verzuipt.

Wie een beetje weet te genieten, heeft genoeg aan de zon op het water, het geluid van de golven op de oevers, en de vaart van de wolken in de lucht. 'En we gaan nog niet naar huis, nog langer niet, nog langer niet.' Ik lijk ineens wel de opa van Loesje.

Groeten maar weer,

meneer Ziel,

L.W. te Bokhorst (1923)

DE RIJN

Geachte mijnheer te Bokhorst,

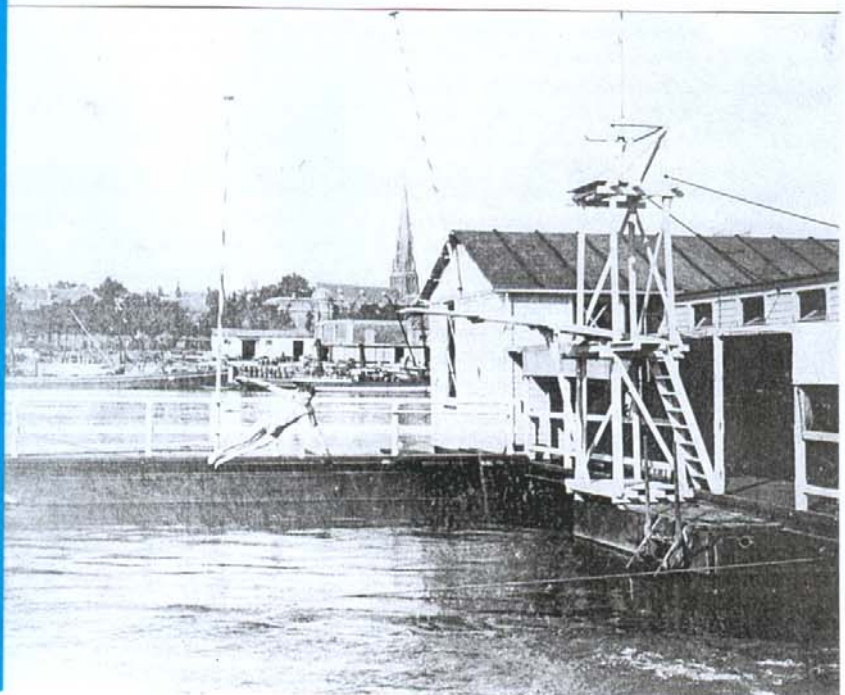
Ik zet met opzet het 'toverwoord' voor deze maand extra vet. Arnhem staat aan de vooravond van de grootste stedenbouwkundige ingreep na de Tweede Wereldoorlog voor het zuidelijk deel van de binnenstad tussen Coehoorn- en voormalig Cobercogebied, dat de naam 'Rijnboog' heeft gekregen. Als rasechte Arnhemmer hoef ik u niets uit te leggen. U hoort bij die 92% verstandige Arnhemmers die op 6 juni thuis blijft en zich niet laat verleiden om te gaan stemmen via een nep-referendum. Begrijp ik u goed, pleit u, nu het Rijnwater kwalitatief steeds beter wordt opnieuw voor een openluchtzwembad, maar nu op de Zuidoever? Bij de havenvarianten waarvoor gekozen kan worden is die variant door het stadsbestuur ingebouwd. Zij noemen dit model "Kort".

Met vriendelijke groeten,

Dokter Ziel

1 juni 2007

*Het Arnhemse rivierbad aan het einde van de negentiende eeuw. Het lag toen nog aan de overzijde van de Rijn tegenover de Oude Haven. Op de achtergrond de toren van de inmiddels afgebroken St. Eusebius aan het Nieuwe Plein.
(Gemeentearchief).*

Zeer geachte dokter,

U heeft het maar over alle kleuren, maar Arnhem is voor mij toch vooral blauw. En wit, en dat zijn ook onze stadskleuren. De shirts van de voetbalclub Blauw Wit (Amsterdam) vroeger waren de mooiste die er waren. Maar in Arnhem hebben we ze ook, gaat U maar eens kijken naar Sempre Avanti. Desnoods naar Eendracht. Blauw met zwart vind ik ook mooi, maar die kom je in het Nederlandse voetbal, geloof ik, niet tegen.

Mijn moeder moet ook zo van die kleuren houden, want de eerste trui die ze voor me als kind breide, was met blauwwitte strepen, overdwers dus wel te verstaan. Ze heet ook nog eens Maria, ik bedoel, heeft U ooit een mooier Mariabeeld zien staan dan dat blauwwitte aan de Huissense Rijndijk?

Blauwsel, kent U dat nog? Prachtig was dat goedje, dat voegde je toe om de blauwe was mooi op kleur te houden. Rood-, geel-, of groensel, ken je toch niet? Wel giroblauw, en onze blauwe golven, en onze blauwe stadsbussen van toen, en zo hoort het!

Nederland is ook blauw met wit, dat rood heeft er niks te zoeken.

De grote ramen van de Eusebius waren trouwens oorspronkelijk net zo blauw, je gelooft in de hemel of je gelooft er niet in.

Schiet me ineens iets te binnen. Blauw bloed, U weet wel, wat dat is, niet? Nou, dat zag je hier veel in de stad.

De Rijn was ook nog iets blauwer, en in Rijnwijk liep ik eens een blauw oog op. Gottegod, wat een schorriemorrie woonde daar. Met VDZ heb ik eens tegen ze gevoetbald, we kregen het bont er gratis bij.

Maar goed, mijn vader liep altijd in een blauwe overall, de halve stad deed dat trouwens. Daar was dat blauwsel weer goed voor, begrijpt U.

Ik vraag me af, waar al die kleuren van tegenwoordig allemaal goed voor mogen zijn.

Maar beste dokter, ik ga stoppen, want anders begin ik echt te zeuren.

Groetjes aan U,

L.W. te Bokhorst (1923)

Geachte heer te Bokhorst,

U vraagt zich af waar al die kleuren tegenwoordig goed voor zijn. Kleuren hadden in de Middeleeuwen een speciale betekenis. Zowel bij de adel als bij de kerk. De kleur paars in de kerk stond destijds voor boete, rood het bloed van Christus, met Pinksteren droeg men groen; de kleur van de hoop. De adel herkende elkaar aan speciale kleurcombinaties. Kleuren zijn er tegenwoordig voor iedereen.

Het verhaal achter de reden van het blauwe oog dat u ooit in Rijnwijk opliep interesseert mij zeer.

Tot slot merk ik op dat ik overal een mooiere Maria heb gezien dan die uit Huissen. Zo blijkt maar weer eens hoe over smaak valt te twisten. In mijn beleving is de Huissense Madonna een anorexia-patiënt die met de rug naar het stadje toestaat, uitkijkt op een woonwagencamp en een parkeerterrein. Haar blik gericht op een betonfabriek. Als de wind gunstig staat horen wij haar in Arnhem zachtjes klagen!

Met vriendelijke groeten,

Dokter Ziel

25-01-07

Zeer geachte dokter Ziel,

Die Arnhemse ziel waar U het over heeft, zijn dat ook de dieren? Hun lot en leed is het mijne. Maar waar kom ik ze nog tegen in de stad?

Ze zeggen: we raken overbevolkt, nou maar dan niet met dieren!

Vroeger maakten het platteland en de boerderijen gewoon deel uit van de stad. Ik weet dat zelf nog van toen ik in Sint-Marten woonde. Boven de poort van 'Schoesje' Degen, toen schoenmaker in de Nijhoffstraat, hangt niet voor niets een paardenkop. Groenten-, melk- en schillenboer (jawel, boeren!) hadden een paard. Nu zie je alleen nog soms de politie ermee. En de koningin. En Sinterklaas.

Op het Roermondsplein was de veemarkt, de biggenmarkt was op het Jansplein. Op straat liepen hond en kat met je mee. Als kind nam ik ze wel mee naar huis. Een bekende van ons liep dagelijks naar de stad op en neer met z'n tamme witte eend achter zich aan.

Als kind hadden we tamme kraaien, en salamanders en hagedissen vingen we gewoon in de tuin. Op het balkon stond water voor de stekelbaarsjes en dikkopjes (kikkervisjes). Vlinders waren er zat, en bijen en vliegen staken we in luciferdoosjes, met gaatjes er in.

Burgers dierenpark was goed voor het exotische spul, dat bezaten wij niet. Hoewel, een familielid hield, behalve kippen, eenden en ganzen, ook apen in de tuin.

Een of meer keren per jaar sjokte het complete circus met zijn olifanten, kamelen, leeuwen en tijgers door de stad naar de markt. Wat een geuren! Toen ik zojuist het zogenaamde Groot Russisch Staatscircus bezocht, bleek er niet een dier in op te treden.

Zelf heb ik op het moment, behalve een kat, alleen nog maar een paar kippen. De haan heb ik weggedaan. Ik mag er graag door worden gewekt, maar de buren niet. De omgeving deed ook vervelend over mijn duiven, dus die heb ik een paar jaar geleden ook maar de vrijheid teruggegeven. Zo, de buurt is nu dus praktisch brandschoon, sinds de weduwe Tering ook zonder konijnen zit. Laat haar man zaliger het maar niet horen, en ik kan me hen ook niet zonder voorstellen. Maar goed, wie ben ik tenslotte, nou ja in elk geval behoort ik niet tot dat mensenbeest van die kale praatapen die hedentendage ons land en straks wellicht de hele wereld over-bevolken.

Ik hoop, Ziel, dat je de dieren net zo'n warm toedraagt als ik doe. Ik zou zeggen: meer koeien in de wei, en ook kippen en varkens behoren het open, vrije land toe! Met de meeste hoogachting,

L.W. te Bokhorst (1923)

Geachte heer te Bokhorst,

U vraagt zich af waar de dieren in de stad zijn gebleven en of er een verklaring voor die verdwijning is. Mijn antwoord is ja! Zoals mijn vriend wijlen Maarten Beks al zei "Alles moet weg want alles wordt weg". Voor het geval je al zin zou hebben om op zondag in Arnhem door de stad te lopen, word je links en rechts door auto's gepasseerd. Binnentuinen zijn vaak geworden tot miniparkeerterreinen en het dier is daar al lang niet meer veilig !

In mijn beleving nemen de 'Haphoekmeeuwen' in onze binnenstad geleidelijk de geelzwarte kleuren van de patatzakken aan! Ook hebben zij het gedrag van sommige mensen overgenomen. Al vechtend om een laatste stukje fricandel bij de afvalbakken laat dat passanten totaal onverschillig. Wel zie ik nieuwe dieren opduiken in Arnhem, maar dan gespoten op tegels: een poepende hond, een Lieveheersbeestje en als Arnhems fenomeen, de variant op de freedomtrails overgenomen uit andere landen, de Pegasus. In Arnhem maken wij ons op voor de introductie van het allernieuwste stadsdier, overgewaaid uit Japan, de robotkat of hond waarvan alleen chips of batterijen moeten worden vervangen. Hoe nu verder? Veemarkten maken plaats voor computerbeurzen en het digitale dier heeft de toekomst! Zijn we eindelijk van het mestoverschot af en in de binnenstad van de hondenpoep!

Het advies van dokter Ziel voor mijnheer te Bokhorst is dan ook: Neem een digitaal dier !

10/12/06